

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Çalışma Genel Müdürlüğü

Sayı : E-13487995-000-376505

Konu : Sendika Üyeliliği Hakkında

16/09/2024

ÖNCE İNSAN SENDİKASINA
İhsaniye Mah. Çavuş Sok. No: 5/1 D:6 Bandırma/BALIKESİR

İlgi : 05.05.2024 tarihli ve 11 sayılı yazınız.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından bir dekanlığa asaleten veya vekaleten atanan kamu görevlilerinin üniversite yönetim kurulunun doğal üyesi olduğu, söz konusu kamu görevlilerinin üniversite yönetim kurulunun doğal üyesi olmalarından dolayı 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu kapsamında sendika üyesi olup olamayacaklarına ilişkin ilgi yazınız incelenmiştir.

Anayasanın 51 inci maddesinde, çalışanların ve işverenlerin, üyelerinin çalışma ilişkilerinde ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahip olduğu; hiç kimsenin bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamayacağı; sendika kurma hakkının ancak, milli güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlak ile baskalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebepleriyle ve kanunla sınırlanabileceği; işçi niteliği taşımayan kamu görevlilerinin bu alandaki haklarının kapsam, istisna ve sınırlarının gördükleri hizmetin niteliğine uygun olarak kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

Anayasanın 51 inci maddesi hükmü çerçevesinde, kamu görevlileri sendikalarının kuruluşları, örgütlenme ve etkinlikleri ile ilgili hususlarda hazırlanan 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu 25/06/2001 tarihinde kabul edilmiş, 12/07/2001 tarihli ve 24460 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak 13/08/2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

4688 sayılı Kanunun "Kapsam" başlıklı 2 nci maddesinde, bu Kanunun, Devletin veya diğer kamu tüzel kişilerinin yürütmekle görevli oldukları kamu hizmetlerinin görüldüğü genel, katma ve özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı kuruluşlarda kamu iktisadî teşebbüslerinde, özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle ya da bunların verdiği yetkiye dayanarak kurulan banka ve teşekküller ile bunlara bağlı kuruluşlarda ve diğer kamu kurum veya kuruluşlarında işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlileri hakkında uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde kamu görevlisi; "bu Kanun kapsamında yer alan kurum ve kuruluşların kadro veya pozisyonlarında istihdam edilenlerden işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlileri", (d) bendinde işyeri; "kamu hizmetinin yürütüldüğü yerler", (e) bendinde kurum; "kuruluş kanunları veya kuruluşlarına ilişkin mevzuatlarında görev, yetki ve sorumlulukları belirlenen, hizmetin niteliği ve yürütülmesi bakımından idarî bir bütünlüğe sahip işyerlerinden oluşan kuruluşlar" olarak tanımlanmıştır.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun "Tanımlar" başlıklı 3 üncü maddesinde üniversite; bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma,

yayın ve danışmanlık yapan, fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan biryükseköğretim kurumu olarak tanımlanması, "Üniversite Yönetim Kurulu" başlıklı 15 inci maddesinde, üniversite yönetim kurulunun; rektörün başkanlığında dekanlardan, üniversiteye bağlı değişik öğretim birim ve alanlarını temsil edecek şekilde senatoca dört yıl için seçilecek üç profesörden oluşacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda bahsi geçen mevzuat hükümlerinin incelenmesinden; üniversitelerin, 4688 sayılı Kanun kapsamında bulunan kurum niteliğinde olduğu açıktır.

4688 sayılı Kanunun "Sendika üyesi olamayacaklar" başlıklı 15 inci maddesinde, sendika kuramayacak ve sendika üyesi olamayacak kamu görevlileri belirtilmiştir. Söz konusu 15 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde, bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların yönetim kurulu üyeleri, sendika kuramayacak ve sendikaya üye olamayacak kamu görevlileri arasında sayılmıştır. Diğer taraftan, Anayasa Mahkemesinin 13/09/2023 tarihli ve E-2023/92; K.2023/156 sayılı Kararı ile; 4688 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan "daire başkanları" ibaresinin ve (d) bendinde yer alan "fakülte dekanları, enstitü ve yüksek okulların müdürleri ile bunların yardımcıları" ibaresinin iptaline karar verilmiştir.

Bu itibarla, 4688 sayılı Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların yönetim kurulu üyelerinin, anılan Kanun kapsamında kurulu kamu görevlileri sendikalarına üye olamayacağı hususunda bulgilerini rica ederim.

Suat DEDE
Bakan a.
Çalışma Genel Müdürü V.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 569AE3E0-2E30-4ECF-8AC4-101BD2D29FA8
Adres: Emek Mahallesi Naci AYYALIOĞLU Caddesi No:13 PK: 06520 Çankaya / ANKARA
Telefon No: +90 (312) 296 60 00 İnternet Adresi: www.csgb.gov.tr/cgm
Kep Adresi: csgb@t.csb.kep.tr
KEP Adresi: csgb@t.csb.kep.tr

Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/

Bilgi için: Dışişleri KAYMA
Çalışma Uzmanı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 569AE3E0-2E30-4ECF-8AC4-101BD2D29FA8
Adres: Emek Mahallesi Naci AYYALIOĞLU Caddesi No:13 PK: 06520 Çankaya / ANKARA
Telefon No: +90 (312) 296 60 00 İnternet Adresi: www.csgb.gov.tr/cgm
Kep Adresi: csgb@t.csb.kep.tr
KEP Adresi: csgb@t.csb.kep.tr

Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/

Bilgi için: Dışişleri KAYMA
Çalışma Uzmanı

